

ÜÇ NASİHAT

1. Gizlide de açıkta da Allah'tan kork!
2. Halka karşı dilini tut, onları ancak hayırla an!
3. Yediğin ekmeğin helal olmasına bak!

1. GİZLİDE DE AÇIKTA DA ALLAH'TAN KORK!

Allah Teâlâ, şöyle buyurmuştur:

«وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ»

“Nerede olursanız olunuz, O (Allah) sizinle beraberdir.”¹

«إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمُرْصَادِ»

“Senin Rabbin muhakkak daimî gözetlemektedir.”²

«هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ»

“...O, gaybı da, görünen âlemi de bilendir...”³

Allah'tan korkmak demek, itaat edip isyan etmemek; zikredip unutmamak; şükredip nankörlük etmemektir.

Allah'ın bizi takip ettiğini hem de daimî olarak izlendiğimizi, dışımız gibi içimizi daimî olarak gördüğünü idrak etsek günah işleyemez, emrolduğumuz şeyleri terk edemeyiz.

İlmimiz amele niçin geçmiyor? Düşünelim! Gafletten dolayıdır. Gafletin sebebi, günahlar ve cehalettir. Günahların gafletinden kurtulmanın çaresi, nasuh tövbe etmektir; cehaletin verdiği gafletin çaresi, takva ehlinden doğru ilim almaktır. Bu iki güzel halin devamı birbirimizle nasihatleşmektir.

Allah korkusu ve saygısı kalbe yerleşse, hayatta yasaklardan sakınma ve emirleri yerine getirme şeklinde görülecektir. Allah bana benden daha yakındır, daima benimle diyoruz, ancak Allah'ın yanında haram işlenir mi; gıybet edilir mi, yalan söylenir mi, farzlar terk edilir mi?

¹ Hadid suresi, 57:4.

² Fecir suresi, 89:14.

³ Haşr suresi, 59:22.

2. HALKA KARŞI DİLİNİ TUT, ONLARI ANCAK HAYIRLA AN!

Günahların çoğu dil ile yapılmaktadır. Dile sahip çıkılsa günahların çoğuna engel olunmuş olur. Dilin kilidi de kalptedir. Kalbe Allah korkusu yerleşse dilden doğru olan söz çıkar.

Dili korumak huzuru korumaktır. Dinin dört umde hadisinden birisi olan şu hadîs-i şerîfe göre davranırsak huzursuzluk olmaz:

«لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ»

“Sizden biriniz kendisi için sevdiği şeyi kardeşi için de sevmedikçe iman etmiş olmaz.”⁴

Yine şu hadîs-i şerîf de çok manidardır:

«فَمَنْ سَرَّهُ أَنْ يُزْحَرَ عَنِ النَّارِ وَيُدْخَلَ الْجَنَّةَ فَلْتَدْرِكْهُ مَوْتُهُ وَهُوَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

وَلَيَأْتِ إِلَى النَّاسِ الَّذِي يُحِبُّ أَنْ يَأْتُوا إِلَيْهِ»

“Kim, cehennemden uzaklaştırılıp cennete konulmayı isterse, ölümünü, Allah’a ve âhirete inanmış olarak karşılasın. Bir de başkalarına karşı, kendisine nasıl davranılmasından hoşlanıyorsa öyle davransın.”⁵

Ey Allah’ın Rasûlü! Müslümanların hangisi en üstündür? diye sorulunca, Hz. Peygamber ﷺ:

«الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِيهِ»

“Dilinden ve elinden Müslümanların emniyette olduğu kimsedir.”⁶ diye cevap verdi.

Hadîs-i şerifteki dilimizden ve elimizden her kesin emniyette olması, kimseye zarar vermememiz seviyesi en alt seviyedir. Bu seviyede bile sınıfta kalıyoruz. Bir üst seviye iyilik etmek, dilimiz ve elimizle iyi davranmaktır, en üst seviyesi ise kötülük edene bile iyilik etmektir. Şu âyet-i kerîme ile amel etsek huzur toplumu oluruz:

﴿وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا﴾

“Hakkında bilgin bulunmayan şeyin ardına düşme.

Çünkü kulak, göz ve gönül, bunların hepsi ondan sorumludur.”⁷

⁴ Buhârî, Îmân, 7; Müslim, Îmân, 71-72; Tirmizî, Kıyâmet, 59; Nesâî, Îmân, 19, 33; İbn Mâce, Mukaddime, 9.

⁵ İbn Mâce, Sünen, 11/449, H. No: 3946 (Mektebetu Şamile).

⁶ Buhârî, Îmân, 4, 5, Rikak, 26; Müslim, Îmân, 64, 65; Ebû Dâvûd, Cihâd, 2; Tirmizî, Kıyâmet, 52, Îmân, 12; Nesâî, Îmân, 8, 9, 11.

⁷ İsrâ suresi, 17:36.

Her gün kırk defa “mâliki yevmiddîn” (ceza ve hesap gününün sahibi) deriz de kalbimizin kulağı dilimizin dediğini duymuyor. Özetle Hz. Peygamber Efendimiz ne güzel tespit etmiştir:

«مَنْ صَمَتَ نَجَا»

“Dilini tutan kurtuldu.”⁸

Fudayl b. İyaz (ra) der ki, “Sana darılınca yalan ithamda bulunan, senin kardeşin sayılmaz.” Malik b. Dinar (ra) da şu tespitte bulunur: “Şu zamanda insanların kardeşliği, aşçının çorbasına benzedi; kokusu güzel, fakat tadı yok.”

3. YEDİĞİN EKMEĞİN HELAL OLMASINA BAK!

Ekmeğin, yani gıdanın helal olması için kazancın helal olması ve helal yol ile kazanılması gerekir. Kazancın helal olmasına dikkat etmeyenin günah işlemekten sakınması mümkün olmaz. Helal kazanç için, faiz alıp verme, kumar oynama, rüşvet alma, malının eksikliğini söylemeden satma vs. gibi haramlardan sakınması, başkasının malını yalan söyleyerek benim diyerek sahiplenmesi gibi yanlışlardan sakınması, yenmesi ve içilmesi haram olanlardan sakınması gerekir.

Kur’ân-ı Kerîm, peygamberlerin şahıslarında ümmetlerine temiz ve helal olanları yemeleri emredildiğini haber vermektedir.

﴿يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ﴾

“Ey peygamberler! Temiz ve helal olan şeylerden yiyiniz ve salih amel işleyiniz. Çünkü Ben sizin yaptıklarınızı hakkıyla bilmekteyim.”⁹

Peygamberlere önce helal ve temiz olanları yemeleri, sonra salih amel işlemeleri emredilmiştir. Akıl sahibi mü’minlere gereken, peygamberlerin hayatlarını örnek alıp izleyerek, yenen yemekleri de zevk ve şehvete kuvvet olsun diye değil, helal yoldan kazanarak Allah’ın helal kıldığı yiyecekleri Allah’a itaate kuvvet olsun diye yemektir.

Bu üç nasihatı, kendimize yapılmış olarak almak, Allah korkusunu kalbimize yerleştirmek, insanlara karşı dilimizi tutup hayırda kullanmak, helal kazanca ve helal yiyip salih amelde kullanmak, bizleri de peygamberler yaşantısına yaklaştıracaktır!

⁸ Tirmizî, Sünen, Kıyame, 50, 4/274, H. No: 2501.

⁹ Mü’minûn suresi, 23:51.

Alınacak Dersler:

- 1) Dünya ve ahiret saadetinin anahtarı Allah'tan korkmak; takva üzere bulunmaktır.
- 2) Kulu takvaya ulaştıracak ibadetlerin yanında bilhassa sosyal ilişkilerde ölçülü olmaktır.
- 3) Dil yarası el yarasından daha derin ve acıdır, dil silahına dikkat edelim.
- 4) İnsanın cennetten dünyaya sürgün edilmesine sebep olan şey haram lokmadır. Cennete gitmek istiyorsak gıdamız helalinden olmalıdır.

Ödev:

Dili tutmanın neticesini bize öğreten şu üç kelimelik Peygamber (sav) sözünü ezberleyelim ve yaşamaya çalışalım:

«مَنْ صَمَتَ نَجَا»

“Dilini tutan kurtuldu.”